

Κοίμηση και όχι θάνατος - Του Αρχιμ. Φιλίππου Χαμαργιά

/ Γνώμες

• Του Αρχιμ. Φιλίππου Χαμαργιά, Πρωτοσυγκέλλου Ι. Μητροπόλεως Μεσσηνίας

“Έν τῇ Γεννήσει σου, σύλληψις ἄσπορος, ἐν τῇ Κοιμήσει σου, νέκρωσις ἄφθορος...” [1]

Σ’ Εκείνην που υποτάχθηκε στο θέλημα του Θεού, που συνέργησε στο σχέδιό Του για την σωτηρία του ανθρώπου, που δεν ήταν ένα παθητικό ὄργανο στα χέρια της Θείας Βουλῆς, ἀλλὰ που πρόσθεσε την δικῆς Της προσπάθεια στην θαυματουργική χάρη Του, ὥστε να γίνει ο ἄνθρωπος φορέας αὐτῆς της Χάριτος, στην Υπεραγία

Θεοτόκο είναι αφιερωμένος ο μήνας Αύγουστος, του οποίου διανύσαμε το ήμισυ και φθάσαμε στην μεγάλη εορτή της Κοιμήσεως Της.

Βέβαια, όσο οξύμωρο και αν φαίνεται σε όσους δεν κατανοούν την έννοια της Κοιμήσεως, έναντι του θανάτου, εν τούτοις η Αγία μας Εκκλησία εορτάζει την Κοίμηση, μέσα από την λειτουργική και υμνολογική παράδοσή Της, τονίζοντας σε πολλά σημεία την διαφορά της Κοίμησης από τον θάνατο.

Είναι αλήθεια πως σε ολόκληρη την ζωή της Θεοτόκου βλέπουμε παράδοξα και αντίθετα, κατά τον ανθρώπινο νου, να συνυπάρχουν. Στον Ευαγγελισμό συνυπάρχει η σύλληψη και η παρθενία. Στην Γέννηση του Χριστού συνυπάρχει η μητρότητα και η παρθενία και επιβεβαιώνεται το Αειπάρθενον! Στην Υπαπαντή συνυπάρχει ο Θεός και ο Άνθρωπος σε ένα Βρέφος που κρατά στα χέρια Της η Παρθένος μητέρα Του. Αλλά η μεγαλύτερη αντίθεση και το πλέον παράδοξο συναντάται στην Κοίμησή Της όπου συνυπάρχει η ζωή και ο θάνατος και όπου τελικά ο θάνατος αλλάζει και γίνεται Κοίμηση και η απώλεια γίνεται Μετάσταση. Σε όλες αυτές τις αντιθέσεις εξάλλου αναφέρεται ο υμνωδός, λέγοντάς Της: *“Νενίκηνται τῆς φύσεως οἱ ὄροι, ἐν σοὶ Παρθένε ἄχραντε· παρθενεύει γὰρ τόκος, καὶ ζωὴν προμνηστεύεται θάνατος. Ἡ μετὰ τὸκον Παρθένος, καὶ μετὰ θάνατον ζῶσα, σῶζοις αἰεὶ, Θεοτόκε, τὴν κληρονομίαν σου.”*[\[2\]](#)

Αφού λοιπόν η Θεοτόκος έζησε μια ζωή με ταπείνωση και “βιώσασα λάθρα” όλα τα γεγονότα, από τον Ευαγγελισμό μέχρι και την Ανάληψη του Υιού και Θεού Της, έφθασε στο τέλος της επίγειας ζωής Της, δεχόμενη και την έσχατη ταπείνωση που είναι ο θάνατος. Για λίγο βέβαια. Διότι ο θάνατος μετά από την Ανάσταση του Χριστού δεν είναι πλέον θάνατος, αλλά το τελευταίο σκαλοπάτι της ταπείνωσης, λίγο πριν ανέλθουμε στο βάθρο της αιώνιας δόξας Του. Όπως ο ύπνος αποτελεί ανανέωση και ζωογόνηση και όχι αφανισμό ή απώλεια, έτσι και η κοίμηση πλέον αποτελεί ανανέωση και προετοιμασία για την αιώνια ζωή. Και τονίζοντας την διαφορά αυτή κοιμήσεως και θανάτου, ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός λέγει: *“Ὁ πάλαι βδελυκτός καὶ μισούμενος θάνατος, νῦν εὐφημεῖται καὶ μακαρίζεται. Ὁ πάλαι πένθους καὶ κατηφείας, δακρύων τε καὶ σκυθρωπότητος πρόξενος, νῦν χαρᾶς ἀναδέδεικται αἴτιος καὶ πανηγύρεως ἔμπλεως”*[\[3\]](#).

Πολλοί απορούν “Γιατί να πεθάνει η Παναγία; Δεν μπορούσε να την πάρει ο Υιός Της ζωντανή ή να την αναστήσει όπως αναστήθηκε κι Εκείνος;». Σε αυτό το ερώτημα απαντά ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, λέγοντας *“ἐπεὶ καὶ ὁ ταύτης δεσπότης τὴν τοῦ θανάτου πεῖραν οὐκ ἀπηνήνατο”*[\[4\]](#), ενώ αναφερόμενος στον τρόπο της κοιμήσεως λέγει ότι όπως ο Ήλιος δύει για να ανατείλει ξανά, έτσι και η Θεοτόκος έδυσε μέσα από την Κοίμηση για να ανατείλει μέσα από την Μετάστασή Της στους Ουρανούς. Ενώ ο άγιος πατήρ Νικόλαος ο Καβάσιλας λέγει: *“Οὕτω πρώτη σύμμορφος ἐγένετο τῷ ὁμοίῳ μετὰ τοῦ θανάτου τοῦ Σωτῆρος καὶ διὰ τοῦτο καὶ τῆς ἀναστάσεως πρὸ πάντων μετέσχεν...Καὶ γὰρ ἔδει διὰ πασῶν*

ἐλθεῖν τῶν ὁδῶν..." [\[5\]](#), τονίζοντας ότι ουσιαστικά η Θεοτόκος δεν γινόταν να απαλλαγεί του θανάτου, αφού και ο ίδιος ο Κύριος γεύθηκε ἔστω και διά τριήμερο τον θάνατο.

Δεν πέθανε αλλά κοιμήθηκε λοιπόν η Θεοτόκος, γι' αυτό "τάφος καὶ νέκρωσις οὐκ ἐκράτησεν· ὡς γὰρ ζωῆς Μητέρα, πρὸς τὴν ζωὴν μετέστησεν"[\[6\]](#) και η εκδημία έγινε ενδημία του σώματός Της, ώστε να γίνει η ίδια απαρχή και δίδαγμα προς όλους μας και να επαληθεύεται ο Παύλειος λόγος "θαρροῦμεν δὲ καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν Κύριον."[\[7\]](#)

[\[1\]](#) Κάθισμα Ὁρθρου της Κοιμήσεως.

[\[2\]](#) Ειρμός Θ' Ὁδῆς της Κοιμήσεως.

[\[3\]](#) Αγ. Ιω. Δαμασκηνού, *Η Θεοτόκος*, εκδ. Αποστολική Διακονία, 2010, σελ. 132

[\[4\]](#) Του ιδίου, σελ. 126

[\[5\]](#) Αγ. Νικολάου Καβάσιλα, *Η Θεομήτωρ*, εκδ. Αποστολική Διακονία, 2010, σελ. 201

[\[6\]](#) Κοντάκιο της Κοιμήσεως.

[\[7\]](#) Β' Κορ. 5,8